

Kirjallisuutta.

Otavan kustannuksella on ilmestynyt:

— *Erkki Kivijärvi: Steyerin perhe.* Sukuromaani, jonka tapahtumat alkavat Pohjanmaan rannikkokaupungista ja päättyvät pääkaupungin kuumeisessa ilmapöyrässä. Hinta 42 mk, kangask. 52 mk.

— *Tet: Kuinka saisin elämäni hauskaksi.* Tämä kirja on tarkoitettu kuten tekijä sanoo ensimmäisessä luvussa, alkeiskirjaksi niille, jotka eivät osaa ottaa elämästä sitä, mitä he tahtoisivat. Se on ikäänkuin opaskirja masentuneille ja tyytymättömille. Hinta 30 mk, kangask. 40 mk.

— *Ina Boudier-Bakker: Oveen kolkutetaan, I.* Kaksiosaiseksi muodostuva amsterdamilaisen parheen romaani, jonka tapahtumat alkavat viime vuosisadan puolivälissä ja päättyvät maailmansodan jälkeiseen aikaan. Osan hinta 60 mk, nahkaselk. 75 mk.

— *Harald Hornborg: Erämaan pappi.* Historiallinen romaani pikkuvihan jälkeiseltä ajalta, tapahtumapaikkana Suomen ja Venäjän rajapitäjä. Hinta 55 mk, kangask. 70 mk.

Werner Söderström Osakeyhtiön kustannuksella:

— *Elsa Heporaudan* uusi romaani »Jumalan kämmenellä» on

samalta Suomenlahden pieneltä saarelta kuin hänen kaksi vuotta sitten ilmestynyt romaaninsa »Saaren juhannus». Teoksen keskushenkilönä on mainehikkaan suvun päämies Pärtty Roukku, joka joutuu Venäjälle vankeuteen, mutta pääsee lopulta kotimaahan. Voimakas romaani maksaa 45:—, kangask. 60:—.

Urho Karhumäen uusi romaani »Testamentti» on jatko ja täydennys kultamitaliromaanin »Avoveteen». Vauhdikas romaani, jossa on luonnontuoreutta ja raikkautta, kertoo Yrjö Niemelän myöhemmistä elämänvaiheista. Hinta 50:—, kangask. 65:—.

Ilpo Kaukovalta sai ensi palkinnon WSOY:n esikoisromaanikilpailussa romaanillaan »Lippujen hulmutessa». Romaani, jonka tapahtumapaikkana on punaisten rintaman taakse joutunut maalaistalo, on parhaimpia tässä kymmennidoksisessa sarjassa ja maksaa 45 mk ja 60 mk kangaskansissa.

Paavo Susitaipaleen »Lentävä komppania» on viime vuonna ilmestynyt »Ahvolan» sisarteos. Vauhdikkaasti ja jännittävästi siinä kerrotaan tapahtumista, jotka edelsivät Ahvolan taisteluja. Muistelmat keskittyvät nyt hiihtävän komppainan ympärille. Johon tekijä kuului. Hinta 45:—, kangask. 60:—.

Vanha suomalainen tervaskanto kuollut Värmlannissa.

Tammik. 7 p:nä kuoli Värmlannissa, Ruotsissa, eräs siellä olevan vanhan suomalaisen asutuksen viimeisiä suomenkieltä taitavia vanhukusia, 80 vuotias *Juhoilan Jussi* eli viralliselta nimeltään Johannes Johnsson, kertoo Hels. San. Hän eli Juhoilan talossa Rödjaforsissa lähellä Norjan rajaa. Hänen esi-isänsä, savolainen Jussi Oinonen, siirtyi Värmlantiin luultavasti v:n 1646 tienoilla ja raivasi siellä korpeen Juhoilan talon, jossa hänen jälkeläisensä ovat asuneet. Talo on suurin pärtin säilynyt vanhassa asussaan kautta vuosisatojen, ja vanhoja suomalaisia tapoja on siellä aina noudatettu. Juhoilan talo on vielä tänä päivänä kolmesataa vuotta vanha kappale aitoa Suomea. Sukunsa viimeinen jäsen, Juhoilan Jussi asui viimeiset elinvuotensa yksinään. Hän oli Suomessa hyvin tunnettu ja lukuisat suomalaiset professorit, kansa- ja kielitieteilijät, ovat vierailleet hänen mielenkiintoisessa talossaan. Ruotsalainen Svensk Filmindustri on valmistanut talosta kiintoisan lyhytfilmin nimeltä »Jussi på Juhoilagård.»

— *Apteekkari Ville Helve*, Värsilästä, uuttera karjalankielen harrastaja ja Karjalaisuuden Ystävien Liiton puheenjohtaja, on lähettänyt lehdellemme kirjoitelman kirjailija Onttoni Miihkalin lehtemme viime numerossa olleen kirjoituksen johdosta. Kirjoituksessaan apteekkari Helve tahtoo osoittaa, ettei karjalankielisten harrastajain tarkoitus Suomessa ole sama kuin venäläisten Neuvosto-Karjalassa ja muualla Venäjällä ylläpitämä harrastus, jonka tarkoituksena on karjalaisten kielen hävittäminen venäjän kielen eduksi, vaan ainoastaan koota voimat omaan karjalaisten puheenmurteiden säilyttämiseksi heidän omassa keskuudessaan. Tällä ei kirjoittaja sano olevan tarkoituksena suomenpuoleisen asutuksen karjalaistuttamisen esim. lehtori Ahtian suunnitteleman kielen mukaisesti, jota, niinkuin hän sanoo, »ei hallitse kukaan muu kuin maisteri Ahtia itse». Apteekkari Helve lausuu myös, että karjalan kielen ja murteiden harrastuksen tarkoituksena ei ole syrjäyttää suomen kieltä, vaan että aunuks-

laiset keskuudessaan saisivat käyttää omia murteitaan, koska pakolaisten keskuudessa, »missä kaksi tai kolme saman seudun asukasta kokoontuu, keskustelu muuttuu heti kotipaikkakunnan murteiseksi, ja jutteluun tulee erittäin lämmin ja sydämellinen sävy», ja koska sekä suomen kieli että Vienan puolen murteet ovat heille vieraampia. Karjalan murteiden tarkoituksena on suomenkielen rikastuttaminen karjalan sanoilla, ja nämä taas on löydettävä itse murteiden keskuudesta. Pakolaisten joukossa tietyt myös on niitä, jotka toivovat kerran pääsevänsä synnyinseuduilleen, joissa tietysti käytetään omien kotipaikkakuntien murteita.

Kun kirjoituksen tarkoituksena, kuten kirjoittaja itsekkin sanoo, »ei ole vetää eri köyttä rakkaan Karjalamme asiassa», on pääasiassa sama, että kukin omassa oloissaan käyttää kykynsä mukaan omaa murrettaan — kuten kirjailija Onttonikin ilmoittaa kotioloissaan »pakajavansa» omaa murrettaan — ja mahdollisesti kehittää sitä puhtaammaksi ja vapaammaksi venäläisistä lainoista, tyydyimme siitä vain tämän selostuksen julkaisemiseen.

Toimitus.

— *Francon joukot* ovat alkaneet suuren hyökkäyksen Espanjassa Katalonian rintamalla. Joulunpyhien aikana aloitettu hyökkäys on edistynyt nopeasti ja kansallismielisten joukot ovat monilla kohdilla ripeästi etenemässä tämän pienen punaisen kolkan yli kohti Välimerta. Etenemisessä, jonka on ilmoitettu paikoin käyvän aivan pikamarssissa, on otettu suuria määriä punaisia vangiksi.

Uusi vuosi

on alkanut. Toivotaan, että samat halvat hinnat tänäkin vuonna ovat voimassa. Muistakaa, että kahvi on paras juoma, Sen kanssa voi viettää monta iloista hetkeä — meillä on oikein hyvää ARTTURIN kahvia.